

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/328/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114204434
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114204434.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpeného Tomáš Kušník, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava proti žalovanému C. K. nar. X.. X. XXXX, bytom P. X, J., O., o zaplatenie 1.488,46 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 24. 6. 2015 č. k. 11C 197/2014-208 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

N e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a vyslovil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania. V dôvodoch rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia istiny 1.488,46 Eur s prísl. Titulom úverovej zmluvy uzatvorenej medzi jeho právnym predchodcom a žalovaným dňa 2. 5. 2008. Zdôraznil, že zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovo-právneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie je toho názoru, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere musia byť rozlíšené splátky istiny, úrokov a iných poplatkov, a teda nepostačuje, ak je uvedená len suma predstavujúca súčet. V dôsledku chýbajúcej obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere s poukazom na § 4 ods. 3 zákona č. 258/2001 Zb. je preto potrebné poskytnutý úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Okrem toho súd prvej inštancie poukázal ďalej na § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Zb. Uviedol, že predpokladom postúpenia pohľadávky bankou inej osobe je bezúspešná písomná výzva banky na úhradu dlžných splátok. Pokiaľ banka túto podmienku nespĺní, nemôže platne pohľadávku postúpiť inej osobe. Žalobca na výzvu súdu predložil list R. R. a.s. z 21. 12. 2009, ale nedokázal preukázať jeho doručenie žalovanému, ale ani jeho odoslanie. Navyše k postúpeniu pohľadávky došlo až 27. 6. 2013. Spomínaná výzva sa týkala dlhu vo výške 139,03 Eur, ten však žalovaný uhradil v ďalšej splátke 8. 3. 2010, kedy zaplatil sumu 228,04 Eur. Žalovaný sa síce znovu dostal do omeškania so splácaním úveru, ale postupca mal ešte pred postúpením pohľadávky znovu ho vyzvať na ich úhradu, čo však neurobil. Zmluva o postúpení predmetnej pohľadávky je preto v rozpore so zákonom, a teda absolútne neplatná podľa § 39 OZ. Poukázal tiež na to, že je potrebné vychádzať z účelu spomínaného predpokladu upraveného v § 92 ods. 8 zákona o bankách a z ktorého možno vyvodiť, že ak dlžník uhradí podľa výzvy dlžné splátky a neskôr sa opäť dostane do omeškania s ďalšími splátkami, veriteľ ho znovu musí vyzvať na ich úhradu, ak má záujem pohľadávku postúpiť. To však nepochybne v danom prípade splnené nebolo. S poukazom na uvedené tak pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu súd prvej inštancie

žalobu zamietol, keď tiež pre úplnosť dodal, že žalované splátky od 20. 3. 2010 do 20. 1. 2011 sú premlčané. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, aby žalobe vyhovel, alternatívne navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalobca zastáva názor, že aktívnu legitimáciu v konaní preukázal oznámením postupcu o postúpení pohľadávky. Ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách podľa žalobcu nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Zo zákona nevyplýva, žeby podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Doručenie písomnej výzvy dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. To znamená, že ak banka pred postúpením pohľadávky písomne nevyzvala dlžníka na plnenie, nemá to vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle § 524 OZ. S nedoručením takejto výzvy môžu byť spojené len sankcie vyplývajúce zo zákona o bankách. Vzhľadom k dikcii § 92 ods. 8 zákona o bankách s poukazom na to, že omeškanie žalovaného trvalo viac ako rok, zastáva žalobca názor, že právny predchodca žalobcu by konal v súlade s citovaným zákonným ustanovením, a teda by neporušil bankové tajomstvo v takom prípade, ak by písomnú výzvu žalovanému nezasielal. Nestotožňuje sa ani s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie, v zmysle ktorého sú splátky splatné od 20. 3. 2010 do 20. 1. 2011 premlčané. V tejto súvislosti bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu o úvere, a teda absolútny obchodnoprávny vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. V zmysle týchto dôvodov má žalobca za to, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnených splátok spolu s príslušným úrokom z omeškania z každej splátky odo dňa nasledujúceho po splatnosti každej splátky až do zaplatenia.

3. Žalovaný súhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie.

4. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je.

5. Ako je zrejmé z obsahu spisu medzi právnym predchodcom žalobcu - R. R., C. so sídlom v L. a žalovaným bola dňa 2. 5. 2008 uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 50.000,- Sk (1.659,70 Eur). Spracovateľský poplatok predstavoval 1.899,- Sk (63,03 Eur), poplatok za správu úveru dosahoval 60,- Sk mesačne (1,99 Eur), výška splátky istiny predstavovala 1.180,- Sk (39,16 Eur) s tým, že splatnosť prvej splátky istiny bola stanovená na deň 20. 6. 2008, počet splátok 59 a konečná splatnosť úveru mala nastať 20. 4. 2013.

6. Medzi R. R., C. L. a žalobcom bola dňa 27. 6. 2013 uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok, a to aj vo vzťahu k pohľadávke voči žalovanému so zostatkom pohľadávky v sume 2.221,15 Eur.

7. V tomto konaní žalobca vo vzťahu k žalovanému uplatňuje zaplatenie splátok úveru splatných od 20. 3. 2010 do 20. 4. 2013 v počte 38 a v celkovej výške 1.488,46 Eur.

8. Súd prvého stupňa správne skonštatoval, že zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným má charakter spotrebiteľskej zmluvy, v dôsledku čoho je potrebné vo veci aplikovať § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia v znení platnom k 2. 5. 2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

9. Zásadnou otázkou, ktorú bolo potrebné v predmetnom konaní vyriešiť, je otázka, či boli splnené zákonné podmienky na postúpenie tzv. bankovej pohľadávky. Zákon o bankách totiž nad rámec pravidiel cesie v Občianskom zákonníku sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Dôvody by nemali byť pochybné, pretože banková činnosť a s ňou spojený vznik pohľadávok je predsa

len na rozdiel od iného druhu podnikania špecifická, najmä pokiaľ ide o dopady finančných produktov na ekonomiku.

10. Odvolací súd poukazuje na ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení platnom k 27. 6. 2013, podľa ktorého ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

11. Špecifické pôsobenie bánk, na ktoré dohliada centrálna banka, opodstatňuje záver, že s bankovým úverom, ktorý nie je splatný, nemôže nakladať nebankový subjekt. Nesplatený úver od banky je produktom banky, na ktorý dopadá dohľad centrálnej banky s prísne stanovenými pravidlami pre bankový sektor. Nebankový subjekt nie je oprávnený používať (akokoľvek) bankové oprávnenia a ani používať bankové úvery. Termín „používať“ prirodzene zahŕňa aj zosplatenie úveru alebo určité zavŕšenie vzťahu vyplývajúceho zo zmluvných podmienok banky.

12. Postúpenie pohľadávky je pomerne bežným právnym úkonom. Pokiaľ sa však cesia týka bankovej pohľadávky z bankového produktu, osobitný predpis dopĺňa zákonné pravidlá pre platné postúpenie. Postúpiť tak možno bankovú pohľadávku v tej časti, ktorá je po splatnosti, iba po výzve na splnenie, výzva musí byť písomná, výzva musí byť zo strany banky a omeškanie trvá viac, ako 90 dní.

13. Odvolací súd zdôrazňuje, že žiadnym spôsobom nespochybňuje právo banky postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu, avšak pre takéto postúpenie je nevyhnutné pristúpiť v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti celého úveru. Vyhlásiť predčasnú splatnosť bankového úveru je však výlučným oprávnením banky, pričom toto oprávnenie môže banka realizovať ešte pred postúpením pohľadávky.

14. Žalobca v tomto konaní nepredložil dôkaz o tom, žeby banka úver zosplatenila riadnou a doručenou výzvou tak, ako to predpokladá ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ďalej žalobca v tejto súvislosti poukazuje na výzvu R. R., C., so sídlom v L. z 21. 12. 2009 adresovanú žalovanému, ktorou bol vyzvaný na úhradu dlžnej sumy 139,03 Eur, nebolo preukázané, žeby sa takáto výzva dostala do dispozičnej sféry žalovaného ako dlžníka.

15. Vecná legitímácia je stav vyplývajúci z hmotného práva. Zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky splatnej za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy už spomínaného ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Z dôvodu, že tieto skutočnosti v prejednávanej veci preukázané neboli, súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že žalobca nemá aktívnu legitímáciu na podanie žaloby ani oprávnenie vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, keďže nie je oprávnený na vykonávanie bankovej činnosti. Podobne správnym spôsobom súd prvej inštancie posúdil dôvodnosť aplikácie premlčacej lehoty podľa Občianskeho zákonníka a tento postup bol z jeho strany aj riadne zdôvodnený. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 52 ods. 2 v spojení s § 54 ods. 1 OZ, pričom z týchto ustanovení vyplýva prednostná aplikácia tých noriem práva, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie a v tomto zmysle ide aj o posudzovanie zmluvných podmienok.

16. Je potrebné konštatovať, že zmluvnou podmienkou je aj posudzovanie právneho rámca zmluvy, to znamená, či ide o aplikáciu obchodného práva alebo občianskeho práva a práve v tomto smere § 54 ods. 1 OZ predstavuje garanciu pre spotrebiteľa v tom zmysle, že si nemôže zhoršiť svoje zmluvné (a teda i právne) postavenie bez ohľadu na to, aké dojednania sú uvedené v spotrebiteľskej zmluve. Táto

ochrana je tiež zakotvená v § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Tieto právne predpisy teda zaručujú prednostnú aplikáciu tých v spotrebiteľskom právnom vzťahu, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie práve za účelom dodržania princípu zákazu zhoršenia zmluvného postavenia spotrebiteľa v právnom vzťahu k dodávateľom.

17. Súd prvej inštancie napokon správne rozhodol aj o trovách konania strán a so zreteľom na všetky uvádzané dôvody odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil postupom podľa § 387 C.s.p.

18. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. Žalobca vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na náhradu trov a žalovanému v tomto štádiu konania trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).